

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. IV. Solvitur Objectio primaria contra primam conclusionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

illo, & non est quidquam absconditum ab oculis ejus. A seculo usque in seculum respicit, & nihil est mirabile in conspectu ejus. Psal. 138. v. 3. Intellexisti cogitationes meas de longe. & v. 4. Omnes vias meas praevidisti. v. 5. Tu cognovisti omnia, novissima, & antiqua. Sap. 8. v. 8. Signa, & monstra scit, antequam fiant, & eventus temporum, & seculorum. Ex Patribus passim idem tradentibus sufficiat Tertullianus, & Augustinus. Prior l. 2. contra Marcionem cap. 5. ait: De Praescientia verò quid dicam, quae tantos habet testes, quantos fecit Prophetas. Alter lib. 5. de civit. DEI c. 4. Nam & confiteri DEUM, & negare praescium futurorum, avertisissima insania est. videatur Didacus Ruiz de Montoya de praescientia DEI disp. 22.

353. Prob. conclusio ratione. Clarum est, quod cognoscere futura sit perfectio absque ulla imperfectione: e contra ea nescire sit imperfectio: ergo DEUS debet ea praescire. Confir. 1. In humanis ille gubernator censetur imperfectior; qui pauciora futura praevidet: & perfectior, qui plura; ergo, cum DEUS sit gubernator universi totius perfectissimus, debet omnia in universo futura praescire. Confir. 2. Quidquid DEUS cognoscit, ab aeterno cognoscit: atqui cognoscit saltem nunc praesentia, quae vel quilibet homo cognoscit: ergo cognoscit ab aeterno, quando adhuc sunt futura.

Nota hic, SS. PP. aliquando dicere, respectu DEI nil esse futurum, ex quo videtur inferri, eum non cognoscere futura: at plus non volunt, quam 1. nil esse praeteritum, aut futurum in ipso DEO. 2. nil esse futurum DEO, sicut nobis, quibus futura fiunt praesentia per mutationem etiam nostram; quia durationes nostrae sunt successivae, & nos etiam ex parte nostra non sumus omnibus praesentes sine nostra mutatione: sicut tamen DEUS ratione aeternitatis suae absque ulla sui mutatione, quantum est ex se, omnibus praesens est. Noster autem sensus, in quo praecise dicimus, ideo esse aliqua futura respectu DEI; quia ipse ante illa jam existit, negari non potest.

354. Dico 2. DEUS cognoscit absolute futura in se ipsis. Non nego, DEUM posse, saltem aliquando, aliqua futura cognoscere in causis necessariis, vel in suo decreto, vel in complexo ex decreto, & scientia media, de quo hic non disputo; sed abstrahendo ab aliis modis cognoscendi, hunc modum, cognoscendi nempe futura in seipsis, positive defendo. Conclusio haec est S. Thomae, & nostrorum, itemque, saltem teste Martinez contr. 3. disp. 6. sec. 2. Nominalium, & Scotistarum, (quamvis de Scotistis fors universaliter non sit verum) contra Thomistas. Prob. 1. autoritate Angelici, & textibus num. 336. & 339. cit. insuper idem in 1. dist. 38. quest. 1. art. 5. ad 3. ait: Actus Divinae cognitionis transit supra contingens, etiamsi futurum sit nunc, sicut transit visus noster supra ipsum, dum est. Similia habet ad 4. & ad 6.

Iterum ad 7. dicit. DEUS non tantum cognoscit ea, quae sunt nobis praesentia, sed quae sunt nobis praeterita, & futura, supra quae tamen omnia intuitus Divinus cadit, secundum quod suis temporibus praesentia sunt. Et art. 4. ejusdem questionis in corp. sic habet: Omnia ergo illa, quae habent esse in sua natura, secundum quodcumque tempus DEUS ab aeterno scivit, & apprehendendo naturam ipsorum, ut videndo ea esse non tantum in co-

gnitione sua, vel potentia alicujus causae, sed etiam in esse naturae, quod patet; quia constat, quod re existente cognoscit DEUS ipsum esse, quod habet in propria natura. Si autem ab aeterno non cognovisset, nisi esse ejus, quod est in cognitione, vel in potentia causae, cognitio sua proficeret per temporum successiones: quibus ultimis verbis continetur ratio efficax scilicet, quod, cum scientia DEI immutabilis, & imperfectibilis sit, debeat, quae semel cognoscit, & prout ea cognoscit, semper cognoscere: adeoque, cum nunc cognoscat praesentia in se ipsis (nisi velimus ei negare scientiam, quam homini concedimus) debeat ea etiam in se ipsis cognoscere pro tempore, quo adhuc erant futura.

355. Probatur conclusio adhuc alia ratione. Futura contingentia habent ab aeterno determinatam veritatem in seipsis, secundum quam praesciri possunt: ergo secundum hanc praesciuntur à DEO in se ipsis. conf. non neg. ant. prob. Ex duobus contradictoriis sive de praeterito, sive de praesenti, sive de futuro (est enim par ratio) non potest utrumque esse falsum, sed unum est necessario verum: ergo ex his duobus: Petrus cras vivet: Petrus cras non vivet: unum est necessario verum: cumque insuper in statu physico, vel reali nihil possit esse indeterminatum, unum ex illis debet à parte rei habere determinatam veritatem: ergo. Confirm. Quidquid est, quantumvis contingens, ex suppositione, quod sit, determinatè, & necessario est, ut fatentur omnes cum Philosopho cit. num. 341: ergo etiam futurum ex suppositione, quod sit futurum, necessario, & determinatè futurum est pro sua temporis differentia: sed quidquid est, ea ratione, qua est, etiam à DEO cognoscibile est: ergo.

ARTICULUS IV.

Solvitur objectio primaria contra primam conclusionem.

356. **O**B. Praescientia DEI esset necessario vera, & aeterna: ergo omnia necessario fierent, prout DEUS praescivisset, & nihil fieret liberè: hoc admitti non potest: ergo nec praescientia. prob. conf. Si res non fierent necessario, tunc vel praescientia posset falsificari, vel mutari, vel tolli, vel impediri: nihil horum dici potest: ergo. prob. min. Non primum; quia praescientia est necessario vera: non secundum; quia est immutabilis: non tertium ex eodem capite: non quartum; quia, quod est ab aeterno, non potest impediri ab aliquo primum existente in tempore; alias Antichristus posset impedire homicidium Caini: ergo. Resp. dist. ant. praescientia DEI esset necessario vera necessitate antecedente. neg. ant. consequente, quae non tollit libertatem. conc. ant. & neg. conf. ad prob. neg. min. & dico, quod possit impediri. ad prob. dist. ul. quod est ab aeterno, non potest impediri ab aliquo existente in tempore, si istud non jam objective existat ab aeterno, & illud aeternum non connectatur cum hoc existente in tempore. conc. ant. fecus. neg. ant. & conf. Ex hoc autem non sequitur, quod Antichristus possit impedire homicidium Caini; quia hoc non habet connexionem cum

cum existentia Antichristi: at poterit Antichristus impedire prædictionem peccatorum ab eo patratorum, sicut & præscientiam eorundem.

357. Dices 1. DEUS jam scit, Antichristum peccaturum, & Antichristus potest tamen juxta nos non peccare: ergo potest falsificare scientiam DEI. prob. conf. Bona est consequentia: DEUS scit me peccare, & ego non pecco: ergo ego falsifico scientiam DEI: ergo etiam ista est bona: DEUS scit me peccare, & ego possum non peccare: ergo possum falsificare scientiam DEI. Resp. neg. conf. quia Antichristus non potest facere sensum compositum, sed tantum divisum: neque potest tollere scientiam, sed tantum impedire. Ad prob. conc. ant. neg. conf. quia illa duæ propositiones 1. mi antecedentis dicunt sensum compositum, adeoque legitima est consequentia: at propositiones 2. dicunt tantum sensum divisum (aliàs non essent veræ,) adeoque non inferitur consequentia. Verum est, quod priores etiam duæ propositiones sint falsæ, adeoque & consequens materialiter sumptum sit falsum: quia autem supponuntur ut veræ, consequentia saltem est formaliter bona. At in 2. enthymemate, cum propositiones sumantur ut realiter veræ, adeoque in sensu diviso, consequens & materialiter, & formaliter falsum est.

358. Jam autem, quod æternum possit impediri ab existente in tempore, debet intelligi, non ex suppositione, quod jam existat; (hoc enim esset tolli, non impediri; quia impedire est facere, ne unquam detur) sed sic, quod ens physicè existens in tempore possit facere, ne alterum ab æterno extitisset: sic, si Judas non peccasset, DEUS ab æterno non habuisset præscientiam de ejus peccato. Notandum autem est, quod etiam peccatum Judæ jam extiterit objectivè ab æterno, hoc est, ab æterno fuerit cognoscibile tanquam futurum suo tempore, & sic suo modo fuerit præsuppositum ad præscientiam Divinam: ergo potest intelligi, quod, si illa futuritio peccati non fuisset, præscientia, quam DEUS modò habet, impedita fuisset, & DEUS aliam habuisset.

Notandum ulterius, scientiam DEI impediri, vel determinari, non tam ratione existentie physicæ, actualiter jam existentis, quam ratione existentie objectivæ, seu ratione cognoscibilitatis objecti, quæ jam, ut dictum, suo modo datur ab æterno: unde præscientia DEI est impedibilis ab aliquo physicè existente in tempore, non ut actualiter jam existente (nec enim actualis existentia debet dari, quando datur impeditio) sed ut existente objectivè, quam existentiam jam habet ab æterno: & sic impoenitentia Judæ non actualiter, sed objectivè existens, impedit præscientiam de ejus salute: quod si illa futura non fuisset, adeoque non fuisset objectivè existens, seu cognoscibilis ab æterno, DEUS habuisset præscientiam aliam de ejus salute.

359. Dices 2. Si præscientia DEI daretur, ea esset causa futurorum: ergo tolleretur libertatem. ant. prob. ex S. August. lib. 6. de Trinit. cap. 10. sic dicente: Non enim hæc, quæ creata sunt, ideo sciuntur à DEO, quia facta sunt: ac non potius ideo facta sunt, vel mutabilia, quia immutabiliter à DEO sciuntur. & lib. 15. de Trinit. cap. 13. Quia ergo scivit, creavit; non quia creavit, sci-

vit; nec aliter ea scivit creata, quam creanda. Hæc obiectio fufius est deducenda; quia alii integram hac de re quætionem instituunt. Recolendum itaque 1. scientiam DEI dividi in scientiam simplicis intelligentiæ, & scientiam visionis. Secundò recolendum, aliquando omnem scientiam DEI, etiam simplicis intelligentiæ, visionem appellari. ita expressè Angelicus quest. 2. de veritate art. 9. ad 3. scribit: Nihil prohibet aliquando omnem scientiam Divinam visionem dici: aliquando verò solum illam, præteritum, præsentium, & futurorum. Et hæc est stricta acceptio scientiæ visionis. 3. Scientiam artificis, qua dirigitur ad opus faciendum, quæque est ipsa ars, non esse visionem operis jam facti, sed tantum factibilis; ridiculus enim esset artifex, qui, cum sciret, vel videret opus jam factum, vellet illud primum dependenter ab hac sua scientia, vel visione facere.

360. Jam verò, quod scientia visionis, strictè dicta, præsupponat opus jam factum, vel saltem jam futurum, pro priori ad scientiam, constanter docent SS. PP. asserentes, non ideo res fieri; quia à DEO præsciuntur, sed ideo præsciri; quia fiunt, aut futura sunt. Sic S. Justinus M. lib. quæstionum Christianis à gentibus positarum quæst. 58. ait: Nec causa est ejus, quod futurum est, prænotio, sed quod futurum est, causa est prænotionis; neque enim prænotionem sequitur, quod futurum est, sed quod futurum est, prænotio. Origenes lib. 7. in cap. 8. ad Rom. v. 29. Non propterea erit aliquid; quia id scit DEUS futurum: sed quia futurum est, scitur à DEO, antequam fiat. S. Hieronymus in cap. 26. Jerem. ad verba: Noli subtrahere &c. Non enim ex eo, quod DEUS scit futurum aliquid, idcirco futurum est: sed, quia futurum est, Dominus novit, quasi præcius futurorum. S. Augustinus lib. 5. de civitate DEI cap. 10. Neque enim ideo peccat homo; quia DEUS illum peccaturum præscivit. Imò ideo non dubitatur ipsum peccare, cum peccat; quia ille, cujus præscientia falli non potest, non fatum, non fortunam, non aliquid aliud, sed ipsum peccaturum esse præscivit, qui, si nolit, utique non peccat. Sed si peccare noluerit, etiam hoc ille præscivit.

Nec dicas, S. Augustinum tantum dicere, præscientiam non esse causam peccatorum, esse tamen causam bonorum operum; nam S. Augustinus exemplo præscientiæ de peccato vult probare, quod præscientia non tollat libertatem in ordine ad opera bona, ad quæ nos leges obligant: & ad preces, de quibus immediatè ante meminit: foret autem argumentatio indigna tanto Doctore, si rationem afferret, quam non existimasset quadrare præcipuè parti illius materiæ, de qua ex professo agebat. videatur Ruiz de Montoya de scientia DEI disp. 33. sect. 3. & sect. 4. ubi adducit plurimorum adhuc SS. PP. textus pro nostra sententia.

361. Nunc in forma neg. ant. intellectum de scientia visionis, strictè dicta, & quidem formaliter accepta, sicut & de causa, immediatè & per se constituyente actum primum proximum: (an enim scientia visionis realiter, & virtualiter identificetur decreto DEI, quod est causa, constituens actum primum remotum (ex quo capite dein salvatur libertas actus 2. di) difficultas est, inferius decidenda, quando de virtuali indivisibilitate decreti

creti disp. 3. quest. 1. art. 5. agemus. SS. PP. non intelligendi sunt de scientia visionis, sed de scientia simplicis intelligentiæ, quæ scilicet rem non ostendit iam factam, sed factibilem, seu possibilem, & se habet sicut scientia artificis, seu ars artificem dirigens. Hinc etiam est, quod à S. Augustino lib. 6. de Trinit. c. 10. scientia DEI, quæ est causa eorum, quæ facta sunt, dicatur *Ars quædam omnipotentis, atque sapientis DEI*: qui textus à S. Thoma q. 2. de veritate a. 14. in corp. citatur. Verba Angelici sunt: *Præterea scientia DEI est quædam ars rerum creandarum, ut dicit Augustinus in sexto de Trinitate, quod Verbum est ars plena omnium rationum viventium: sed ars est causa artificiatorum: ergo scientia DEI est causare rerum creatarum.* Unde etiam Angelicus tantum vult, scientiam simplicis intelligentiæ, non verò scientiam visionis, strictè dictam, esse causam rerum.

Quæ mens Angelici ulterius patet 1. part. quest. 14. art. 8. in corp. ubi ait: *Dicendum, quod scientia DEI est causa rerum; sic enim scientia DEI se habet ad omnes res creatas, sicut scientia artificis se habet ad artificata: scientia autem artificis est causa artificiatorum, eoque artifex operetur per suum intellectum.* Quod autem eodem art. ad 3. dicat, res naturales esse medias inter scientiam DEI, & scientiam nostram, rectè dicit; quia nos non habemus scientiam de faciendis illis, sed tantum de factis. Idem S. Doctor eodem articulo in corp. docet, formam intelligibilem, seu scientiam se habere ad opposita, hoc est, esse impossibilem cum effectibus oppositis: quod iterum non convenit scientiæ visionis strictè tali, quæ videt effectum determinatum; sed tantum scientiæ simplicis intelligentiæ, quæ videt possibilia contraria: estque indifferens ad existentiam effectus. Iterum eadem questione art. 9. ad 3. ait S. Doctor: *Non est in scientia DEI, ut illa sint: sed quod esse possint*: quod utique refertur ad scientiam simplicis intelligentiæ, quæ possibilia habet pro objecto.

362. Dices ult. 1. Juxta S. Thomam scientia DEI, quæ est causa rerum, est libera: sed scientia simplicis intelligentiæ est necessaria: ergo. Resp. dist. min. scientia ista est necessaria in repræsentando, conc. min. in operando. neg. min. & conf. quia, ut in actu secundo influat suo modo directivè, non habet ex se necessariò, sed habet à libero decreto DEI, ut scilicet ars à voluntate artificis.

Dices iterum, Angelicus q. 2. de veritate a. 14. objicit sibi textum Origenis, citatum à nobis num. 360. & ad 1. respondet, Origenem tantum velle dicere, quod scientia DEI non sit causa inducens necessitatem in scito: per illud autem, quod dicat: ideo DEUM scire; quia futurum est, non importari causam efficiendi: sed tantum inferendi: Resp. hoc ipso ex S. Doctore debet negari, quod scientia visionis strictè dicta, & formaliter accepta, sit causa immediata per se effectus; nam sic inferret necessitatem. Dein Angelicus 1. p. q. 14. a. 8. ubi eandem sibi objectionem facit, exponit Origenem de scientia DEI purè speculative tali, & præcindendo ab adjuncta voluntate Divina, sine qua non causet; nam non causet, nisi scientia approbationis, seu complexum ex decreto, & scientia: neque tamen hæc causet id, quod DEUS scit jam existens: sed aliquid subsequens.

Dices 3. Neque scientia simplicis intelligentiæ causet sine decreto. Resp. de hac Origenem non loqui; quia est clarum, hanc non scire futura ut futura, de quibus tamen Origenes loquitur. Quando autem Angelicus docet, futura importare solum necessitatem inferendi, seu consequentiæ, non verò causam efficiendi, seu consequentis, respectu scientiæ Divinæ: excludit tantum à futuris rationem causæ physicè influentis respectu scientiæ Divinæ; quod patet ex cit. quest. 2. de veritate art. 14. in corp. ubi probat, futura non posse causare scientiam DEI, ex eo, quod temporalia non possint causare æternum, & quia (ut ait) in DEO nihil est causatum; cum ipse sit, quidquid habet. --- è converso scientia nostra causata est à rebus, in quantum scilicet eam à rebus accipimus. Unde necessitatem consequentiæ non sumit strictè pro sola illatione logica, qua etiam ex effectu inferitur causa, seu prius ex posteriori: sed pro omni illatione, etiam ex causa saltem improprie dicta, sive, ut Magister Sententiarum l. 1. dist. 38. §. quid ex prædictis loquitur, ex causa, sine qua non, seu ex aliquo præsupposito, modo non sit causa physica.

363. Dices 4. S. August. lib. 15. de Trinit. c. 13. ait: *Nec aliter ea scivit creata, quam creanda.* sed creata non videntur per scientiam simplicis intelligentiæ: ergo non loquitur de ista. Confirm. 1. ex Gonet. Scientia non potest esse causa rerum, quas non videt: sed scientia simplicis intelligentiæ non videt absolute futura: ergo major videtur clara, min. prob. Scientia simplicis intelligentiæ definitur à Theologis cognitio eorum, quæ nec sunt, nec fuerunt, nec erunt. Et sic etiam loquitur S. Thomas 1. part. quest. 14. art. 9. in corp. dicens: *Quædam enim, licet non sint nunc in actu, tamen vel fuerunt, vel erunt: & omnia ista dicitur DEUS scire scientia visionis.* & paulò post: *Quædam verò sunt, quæ sunt in potentia DEI, vel creature, quæ tamen nec sunt, nec erunt, neque fuerunt: & respectu horum non dicitur habere scientiam visionis, sed simplicis intelligentiæ.* Confirm. 2. S. August. lib. de bono perseverantia cap. 17. sub finem ait, dona DEI (per quæ intelligit nostros actus bonos) non præsciri, nisi detur prædestinatio: & hinc dari prædestinationem; quia datur præscientia: ergo non videntur isti actus boni absolute futuri in seipsis, sed tantum in decreto.

Resp. neg. min. Non quidem videntur ut jam creata, seu facta, sed ut possibilia: sicut scilicet fuere visa, antequam crearentur. Attentè legenti utrumque locum citatum num. 359. cum contextu, clarè patebit, quod S. Augustinus tantum velit, DEUM nunquam acquirere notitiam novam, sed, quidquid scit, ab æterno scivisse: nec ideo cognoscere creata; quia sunt, hoc est, nunc existunt: sed ea jam cognita fuisse, antequam existerent, quod libentissimè concedimus. Unde videtur mihi loqui de scientia genericè accepta, & in decursu descendere ad species: & aliquando loqui de scientia visionis, ut, cum dicit, præscire DEUM nostras preces, & an sit exauditurus eas: aliquando de scientia simplicis intelligentiæ, ut, cum dicit, res esse ideo; quia DEUS eas novit; nam aliàs sibi contradiceret loc. cit. num. 360.

364. Tandem Ruiz de Montoya de scientia DEI disp. 33. sect. 3. num. 21. asserit, posse dici

cum Magistro Sententiarum l. 1. dist. 38. §. quid ex prædictis &c. S. Augustinum intelligendum, non de scientia qualicunque, sed de scientia approbationis (de qua num. 283.) quæ est complexum ex scientia, & decreto Divino, quod decretum est aliqua causa remota actuum, saltem bonorum; adeoque illud complexum etiam est causa. Hinc futura ideo sunt; quia à DEO sciente approbantur, vel decernuntur: non autem ideo pro priori decernuntur; quia sunt; & in hoc saltem complexo, tanquam in aliquo priori, possunt videri absolute futura: qua ratione aliquando melius videtur salvari, quomodo scientia, quæ præscientia dici possit, sit causa futurorum. Sed huius solutionis intelligentia clara supponit multa infra exponenda. Interim sufficit responsio prior, juxta quam scientia simplicis intelligentiæ, sicut potest dici scientia visionis ex num. 359. ita potest etiam dici aliquando præscientia, seu scientia prævia.

Ad 1. conf. om. maj. dist. min. scientia simplicis intelligentiæ non videt futura sub ratione futurorum, conc. mi. sub ratione possibilium, neg. mi. & conf. ad prob. neg. ant. aliam definitionem dedimus num. 283. Angelicus autem plus non dicit, quàm quod purè possibilis non sint objectum scientiæ visionis strictè talis: non autem, quod existentia, vel futura omnino non sint objectum simplicis intelligentiæ, ne quidem, si considerentur ut possibilis. Ad 2. conf. neg. conf. S. Doctor ibi tantum vult, dari connexionem inter ista duo, quod scilicet actus absolute futuri sint præciti, & prædestinati; nam intentum ejus est probare, actus illos, præsertim primum & initialem fidei, & ultimum, seu completivum perseverantiæ, debere prædestinari, & vi prædestinationis gratuitæ à DEO tanquam sua dona prævideri: unde ait, quod, si actus illi non sint ita prædestinati, etiam non præsciantur: quod verum est, in hac præsertim providentia, in qua nullus actus bonus absolute elicitur, qui non prius sit prædefinitus, seu prædestinatus: consequenter etiam nullus ante prædestinationem eliciendus prævidetur. Ex hoc autem non sequitur, quod, quando actus prædestinatus est, tantum in prædestinatione videri possit, & non alio modo, seu etiam in seipso; quia & in seipso, & simul etiam in prædestinatione videri potest.

365. Dices 5. S. Gregorius lib. 20. moral. c. 23. ait. Nam & quæque sunt, non ab æternitate ejus ideo videntur; quia sunt: sed ideo sunt, quia videntur. & lib. 32. cap. 6. Non existentia videndo creat: existentia videndo continet. Resp. S. Gregorium hos textus prorsus incidenter ponere. Primo loco ejus intentum est probare, nihil respectu DEI esse præteritum, aut futurum, sed omnia esse præsentia; hinc rectè Vasquez tom. 1. disp. 68. c. 6. num. 43. respondet, S. Pontificem non negasse, ideo futura à DEO cognosci; quia futura sunt, sed negasse, ideo cognosci; quia præsentia sunt; cum physicè ab æterno non sint. Neque dicit S. Greg. ideo futura esse; quia cognoscuntur: sed ideo esse præsentia: quare loquitur de præsentia intentionali, cujus causa formalis est cognitio DEI; ideo enim sunt res intentionaliter præsentis; quia cognoscuntur.

Nec objicias, juxta nos S. Doctorem primum

sumere illud sunt pro physicè existunt: & secundo pro intentionaliter existunt; nam nisi secundo loco ita accipiatur, planè fallum est, creata esse ab æternitate; quia nihil est physicè ab æternitate: primo autem loco debet intelligi esse physicum, vel objectivum; aliàs etiam illud, quæque sunt, deberet intelligi intentionaliter, quod videtur non esse ad mentem S. Patris. Adde, nemini debere videri ineptam hanc transitionem ab uno statu ad alium; cum in comparatione æternitatis cum temporalibus sæpe similes explicationes fieri soleant, vel debeant.

Altero loco agit S. Pater de eo, quomodo DEUS recordari possit, cum respectu ipsius nihil sit præteritum, nihil abiens: sed omnia ipsi semper præsto sint: & subjungit textum objectum sine ulla alia probatione, vel explicatione, qui tamen non potest accipi literaliter; nam videndo non creat DEUS, cum dudum ante creationem omnia videat: sed nec propriè ea continet videndo, nisi intentionaliter: quare metaphoricè iterum exponi potest de existentia intentionali, quatenus rebus, physicè non existentibus, confert visione, tanquam creatione metaphorica, esse intentionale: existentia autem, quæ continentur physicè ab immensitate, vel omnipotentia, per visionem continentur intentionaliter. Hic sensus videtur etiam posse colligi ex aliis verbis ibidem positis: Omne quod est, per hoc illi præsto est, quod in ipso est: nihil enim creatum existit in DEO formaliter: sed tantum, vel eminenter ratione omnipotentia, de qua S. Gregorius non loquitur, vel intentionaliter ratione scientiæ.

ARTICULUS V.

Solvuntur Objectiones contra secundam conclusionem.

366. O B. 1. Aristoteles 1. per h. c. 6. & S. Thomas in eundè lect. 13. docent, neutram propositionem ex contradictoriis de futuris contingentibus habere determinatam veritatem: ergo DEUS non potest futura contingentia cognoscere in se ipsis. Resp. dist. ant. docent, neutram habere determinatam veritatem in causis, conc. ant. in seipsis, subdist. per statum, & adæquatè, seu concretivè existentem, conc. ant. per ampliationem, vel denominativè existentem, neg. ant. & conf. Textum Aristotelis totum quantum refert S. Thomas lect. citata §. sed quod non potest, quem pro more satis obscurum ibidem exponit, atque ait, aliquid esse verum hoc modo, quo est: & addit, futurum non esse: ex quo infert, illud nec verum esse: quod tantum intelligi potest sic, ut non habeat veritatem actu existentem, & quidem adæquatè sumptam; nam inadæquatè, seu denominativè sumpta veritas, quæ consistit in ipsa propositione nunc existente, actu de præsentia datur: & neque nos dicimus, in hoc sensu propositiones de futuro habere determinatam veritatem adæquatè per statum, sed solum secundum partem, scilicet secundum cognitionem; nam secundum alteram partem, scilicet secundum objectum habent eam tantum per ampliationem. Sic Aristotelem expo-